

UMIEJĘTNOŚCI PREZENTACJI

Autorzy:

Antonija Blatnik

Irena Hlača

Justina Husu

Katja Kapele

Barbara Vidic

Materiały opracowane przez następujące szkoły:

Agrupamento de Escolas de Moremor-o-Novo (Portugalia)

Hristo Botev Primary School (Bułgaria)

Jelgava Secondary School (Łotwa)

Osnovna šola Šmihel (Słowenia)

Primary School Jelenia (Słowacja)

Szkola Podstawowa No.3 (Polska)

Zakladni skola Ostrava (Czechy)

Zdjęcia: Helena Murgelj and Vesna Slapničar

Projekt komputerowy: Karmen Jenič

Opracowanie video: Andrej Lenartič and Matevž Sladič

Kwiecień, 2016

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie
2. Publiczna prezentacja
3. Elementy publicznej prezentacji
4. Przykłady publicznej prezentacji w szkołach
5. Wytyczne dla efektywnej prezentacji
6. Wytyczne dla prezentacji w programie Power Point
7. Ewaluacja publicznej prezentacji

WPROWADZENIE

Niniejsza broszura została stworzona przy udziale szkół uczestniczących w projekcie Erasmus+2015/2016, którego tytuł nosi nazwę *Efektywna komunikacja*. Jego celem jest badanie i poprawa jakości dotyczącej publicznej prezentacji, jej rodzajów oraz przedstawienie przykładów dobrej praktyki. Dodaliśmy praktyczne wskazówki związane z wystąpieniami publicznymi oraz ich ocenę. Przykłady dobrej praktyki są dostępne na załączonej płycie CD.

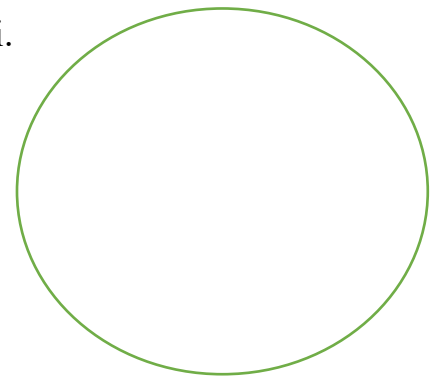
Chcielibyśmy, aby ta broszura była pomocna w waszych edukacyjnych przedsięwzięciach.

PUBLICZNE WYSTĄPIENIE

Publiczna prezentacja to różnego rodzaju komunikacja z widownią. Tak naprawdę występujemy cały czas, często również publicznie przed różnego rodzaju widownią. Istotne jest, abyśmy byli świadomi tego, iż nasze zdolności do przekazywania wiadomości decydują o tym, jak owe wiadomości zostaną odebrane. Dlatego też, nauka umiejętności komunikacyjnych jest ważna w procesie edukacyjnym.

Komunikacja to zamierzona czynność zmiany informacji, myśli, opinii i uczuć, pomiędzy istotami żywymi, ludźmi i zwierzętami.

Rozróżniamy dwa podstawowe typy komunikacji:

»Komunikacja dzieje się w umyśle słuchacza, a nie mówiącego.» Peter Dracker

- **Werbalną** – przy użyciu słów
- **Niewerbalna** – Bez użycia słów. Znaczenie jest przekazane w formie bezsłownej wiadomości. Przykłady takiej komunikacji zawierają komunikację dotykową, gesty, mowę ciała, mimikę twarzy, kontakt wzrokowy i sposób ubioru.

Publiczna prezentacja u wielu ludzi wywołuje strach, któremu towarzyszy trema, ściśnięte gardło i potliwość dłoni. Powoduje to, dziwną reakcję widowni. Nie tylko słowa przekazują naszą wiadomość, aby coś opowiedzieć, same słowa są niewystarczające.

Musimy wiedzieć jak coś mamy powiedzieć, aby przekazać zamierzoną informację. Bardzo ważnym jest mowa ciała, mimika, kontakt wzrokowy, wygląd zewnętrzny i w szczególności pierwsze wrażenie, które wywołujemy na rozmówcy.

Przy pomocy różnych książek, możemy się nauczyć jak zrobić efektywną prezentację. Musimy znaleźć w sobie wystarczająco dużo odwagi, aby zaangażować się w publicznym wystąpieniu.

Żadna inna rzecz nie jest w stanie pokonać tylu ludzi na świecie co strach.

Ralph Waldo Emerson

Odrobina tremy może być dla nas korzystna. Gdy czujemy, że brak w nas perfekcjonizmu to próbujemy bardziej i lepiej się przygotować do wystąpienia.

Celem publicznych wystąpień jest zaprezentowanie określonego tematu publiczności.

Zadajemy sobie pytanie: Co chcę osiągnąć? Zwykle odbywa się to w formie wykładu lub przemowy, której celem jest informowanie o czymś lub przekonywanie do czegoś. Musimy skoncentrować się na uczestnikach, aby spełnić ich oczekiwania i potrzeby. Prezentacja powinna wywrzeć wrażenie na widowni. Musi być ona interesująca i dobrze zaplanowana. Powinna zawierać wstęp, część główną i wnioski.

Większość ludzi w jakimś momencie życia jest zmuszona wystąpić przed grupą ludzi. Ucząc niezbędnych umiejętności pomagamy uczniom w publicznych wystąpieniach, aby były one bardziej efektywne.

ELEMENTY PUBLICZNEJ PREZENTACJI

Aby prezentacja odniosła sukces, muszą być zrównoważone trzy elementy:

1. PRZEMOWA

W przemówieniu używamy takich słów, które przekazują naszą zamierzoną informację widowni. Przemowa odzwierciedla myśli, uczucia, intencje, stosunek do widowni i w pewnym stopniu nas samych (tonacja głosu). Przekazujemy pewną treść, aby poinformować o czymś, przekonać do czegoś, zniewolić lub wpłynąć na emocje widowni. Sposób w jaki mówimy jest kluczowy i różni się w zależności od tematu.

Ważne jest, aby używać różnych środków retorycznych takich jak: pytania retoryczne, powtórzenia, metafory, lecz nie możemy ich używać w nadmiarze. Tylko treść i sposób w jaki mówimy, wyraża relacje pomiędzy mówiącym, a słuchaczem. Dlatego istotne jest , aby przemówienie było poprawne gramatycznie, z odpowiednią akustyką oraz dostosowane do naszych intencji, treści i widowni.

2. MOWA CIAŁA

Mowa ciała jest istotnym suplementem przemowy. Nasze ciało nie kłamie i często poprzez gesty, mimikę mimowolnie odkrywamy prawdę. Dlatego może to być ogromne wsparcie podczas naszego wystąpienia lub może spowodować, że nie będziemy przekonujący.

Mowę ciała możemy podzielić na:

- Pozycja ciała

Ułożenie ciała wyraża, czy jesteśmy przekonani do tego o czym mówimy. Ważne jest, abyśmy stali w sposób pewny z otwartymi ramionami w kierunku widowni i podniesioną głową.

- Mimika twarzy

Mimika twarzy wspomaga nasze wystąpienie poprzez kontakt wzrokowy, mięśnie twarzy, uprzejmość i uśmiech. Przekazujemy publiczności

informację, czy jesteśmy zrelaksowani i pewni siebie w temacie, który prezentujemy.

- **oczy**

Oczy obok głosu są ważnym łącznikiem z publicznością. Podczas wystąpienia powinniśmy utrzymywać kontakt wzrokowy ze słuchaczami oraz powinniśmy reagować na ich sugestie i aprobatę.

Podczas publicznych wystąpień korzystnym dla prowadzącego jest schludny wygląd i odpowiedni ubiór.

3. PREZENTACJA

Występując publicznie, mowa i język ciała są wspierane poprzez naszą prezentację. To znaczy, że treść jest przedstawiana poprzez różne środki przekazu. Szkolna prezentacja może wspomagana przez: plakaty, obrazy, taśmy audio, czy computer.

W każdym publicznym wystąpieniu powyższe element powinny zostać wykorzystane. Wielu ludzi ma naturalny talent do wystąpień, ale wielu z nas uczy się tej umiejętności w szkole i życiu codziennym.

PRZYKŁADY PUBLICZNYCH SZKOLNYCH WYSTĄPIEŃ

1. UCZNIOWIE

Szkoła jest miejscem gdzie uczniowie w sposób świadomy nabywają umiejętności do publicznych wystąpień. Dzieje się to na lekcji i podczas innych szkolnych czynności. Znaczy to, iż poprzez zaplanowane czynności rozwijamy naturalny potencjał uczniów. Poprzez takie działania chcemy polepszyć: umiejętności uczniów w konstruowaniu tekstów, w których intencje będą spójne z tematem; umiejętność mówienia przed widownią; używania pozajęzykowych środków komunikacyjnych oraz, aby pomóc w radzeniu sobie z treścią.

Czynnościami, które pomagają w nabyciu tych umiejętności są:

a) Poranny krąg

Poranny krąg to forma komunikacji, w której biorą udział młodsze dzieci uczące się występowania przed grupą. Na początku lekcji uczniowie wraz z nauczycielem siadają w kręgu i rozmawiają. Najpierw witają się, liczą i sprawdzają kto jest nieobecny.

Poprzez rozmówki i zabawę rozwijamy umiejętności społeczne, używamy słów grzecznościowych, uczymy się panować nad emocjami i empatii co w konkluzji prowadzi do lepszej komunikacji ucznia w grupie.

W ciągu roku podczas “porannego kręgu” uczniowie tworzą kalendarz pogodowy. Uczą się orientować w czasie i obserwują zmiany zachodzące w naturze (pory roku, pogodę). Pod koniec zajęć nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem kolejnych zajęć.

Poranny krąg, klasa 1, szkoła podstawowa Smihel

b) Wypowiedz ustna

Wypowiedz ustna jest formą publicznej prezentacji, która odbywa się przed uczniami i może być stosowana w każdej klasie. Uczeń dostaje wytyczne i temat wypowiedzi, którą ma przygotować. Następnie samodzielnie przygotowuje treść prezentacji. Młodszy uczniowie zazwyczaj uczą się tekstu na pamięć, a starsi potrafią wypowiedzieć się tylko przy pomocy kluczowych słów.

Podczas prezentacji opowiadania uczniowie mogą je uatrakcyjnić poprzez kostium, czy rekwizyty. Jednak, gdy temat jest bardziej szczegółowy to opiera się on głównie na treści przemówienia, mowie ciała i kontakcie ze słuchaczami.

Ustne wystąpienie w szkole jest przykładem systematycznego rozwoju retorycznych umiejętności ucznia.

Wypowiedz ustna w klasie szóstej

c) Debata

Debata nazywamy wypowiedź, w której dwie grupy o przeciwnych poglądach, dyskutują wysuwając swoje argumenty i opinie. Każda debata odbywa się według pewnych zasad. Rozmówcy zapoznają się z tezą, na temat której debatują. Badają oni temat debaty i zbierają argumenty potwierdzające fakty. W szkole debata może być przeprowadzana jako część lekcji, motywacja do jakiegoś działania lub rodzaj współzawodnictwa. Poprzez debatę uczniowie zyskują zdolności retoryczne, trenują szybkie myślenie, uczą się słuchać i szybko formować myśli. Te umiejętności są decydujące, gdy uczeń musi obalić ważność argumentów drużyny przeciwnej. Co więcej, debata uczy odpowiedzialności za swoją wypowiedź, która nie może zawierać pustych fraz, czy niepotwierdzonych argumentów.

Debata na temat: "Słowa mają ogromną siłę", klasa 8 i 9, Szkoła Podstawowa Šmihel

d) Występy na szkolnych uroczystościach

Występy na szkolnych uroczystościach podnoszą w uczniach pewność siebie, utwierdzają ich w przekonaniu, iż mają dość umiejętności, aby występować przed dużą grupą ludzi w dużym pomieszczeniu. Poprzez tego rodzaju występ uczeń uczy się polegać na innych występujących, jak reagować w nieprzewidzianych sytuacjach co wzmacnia jego osobowość. Jak najwięcej uczniów powinno być angażowanych do takich występów, ponieważ pomaga to w przezwyciężeniu tremy.

Szkolna uroczystość pt: "Rzeka słów ciągle płynie" (zorganizowana na cześć obchodów Święta Kultury)

Wszystkie zaprezentowane przykłady publicznych występów w szkole można zobaczyć na linku zamieszczonym na końcu broszury lub CD.

Nagrania video zostały nakręcone w Szkole Podstawowej Smihel, Słowenia.

2. PROFESJONALIŚCI (nauczyciele)

Publiczne przemówienia (wystąpienia) są częścią codziennej pracy nauczycieli, ponieważ jest to zawarte w programie nauczania. Są również inne rodzaje publicznych wystąpień różniących się od wspomnianych powyżej. Wymagają one innego podejścia, mają inny cel i są skierowane do innej publiczności.

Inne rodzaje publicznych wystąpień:

a) Profesjonalna dyskusja:

Profesjonalna dyskusja jest prowadzona według pewnych wytycznych na profesjonalny temat. W profesjonalnej dyskusji wyrażamy jakiś pogląd, analizujemy temat i proponujemy pewne rozwiązania. Istotne jest, aby każdy współrozmówca mógł się wypowiedzieć w temacie. Inni rozmówcy słuchają wypowiedzi, aby poznać poglądy wszystkich zainteresowanych. Ważna jest umiejętność szybkiego formowania myśli, dobierania odpowiednich słów i przekazywania (tylko) naszych kluczowych spostrzeżeń. Ten rodzaj dyskusji zachęca nieśmiałych uczestników dyskusji do aktywnego udziału w rozmowie. Uczymy się tej techniki publicznego wystąpienia (komunikacji) razem. Uczy nas ona akceptacji innych poglądów oraz dążenia do wspólnego dobra.

b) Prezentacja dobrej praktyki

Nauczyciel przygotowuje prezentację na temat dobrej praktyki. Przedstawia ją przed profesjonalistami w swojej szkole lub poza nią. Ten rodzaj wystąpienia pozwala nam zaprezentować innym swoje osiągnięcia. Dzięki temu nasze zdolności do publicznej komunikacji rozwijają się, ponieważ oprócz treści i mowy ciała musimy również przygotować materiały do naszej prezentacji. Prezentacja może mieć formę wystąpienia lub pracy grupowej, która również jest rodzajem publicznego wystąpienia.

c) Spotkanie rodzic-nauczyciel

Spotkanie rodzic-nauczyciel jest również jednym z typów publicznego wystąpienia. Nauczyciel musi być dobrze przygotowany do tematu spotkania oraz musi mieć zdolności do występowania przed publiką, ponieważ rodzice składają się na zróżnicowaną jednostkę, która dba o wspólny interes, czyli dobro dzieci. W tych okolicznościach wystąpienie musi być zrozumiałe, wyrażne, wyrozumiałe lecz ciągle profesjonalne. Temat musi być przedstawiony w odpowiedni sposób (nie za formalnie).Ma to wpływ na budowanie zaufania pomiędzy rodzicami i nauczycielami.

Spotkanie rodzic-nauczyciel na temat Etyka w komunikacji. Prowadząca Justina Erčulj, Ph.D.

WYTYCZNE DOBREJ PREZENTACJI

Szkoły przygotowują dzieci do publicznych wystąpień/przedstawień. Uczniowie muszą najpierw poznać wytyczne i wskazówki do tego jak przygotować się do występu, a następnie nauczyciel wyraża swoją opinię i udziela im informacji zwrotnej.

Poniższe wytyczne powinny pomóc nauczycielom w prowadzeniu swoich uczniów.

a) PRZYGOTOWANIA DO PREZENTACJI

Podstawą dobrej prezentacji jest przygotowanie, które powinno skupiać się na następujących zagadnieniach:

- Zdefiniuj cel prezentacji.
- Pomyśl kto jest adresatem prezentacji.
- Zbierz swoje pomysły i napisz streszczenie.
- Pomyśl o podaniu przykładów i/lub użyciu oraz przygotowaniu materiałów pomocniczych.
- Ćwicz na głos swoją prezentację (przed lustrem, inną osobą lub małą grupą, zabawką, itd.) i określ czas trwania prezentacji.
- Nagraj swą wypowiedź, aby podczas oglądania jej móc ewentualnie poprawić tekst lub mowę ciała.
- Postaraj się urozmaicić treść cytatai, nagraniami video, anegdotami, itd.
- Oglądaj występy innych , aby analizować ich prezentacje.
- Pomyśl w co się ubierzesz na okazję swego wystąpienia.

**»Jeśli źle się
przygotujesz, to
jesteś gotowy na
porażkę«Mark
Spitz**

Jeżeli dobrze się przygotujesz będziesz czuł się pewny siebie i bardziej zrelaksowany podczas prezentacji.

b) PLAN PREZENTACJI

Dobrze skonstruowana prezentacja jest niezbędna do tego, aby odnieść sukces podczas publicznego wystąpienia. Każda prezentacja powinna być podzielona na trzy części: wstęp, rozwinięcie i podsumowanie. Poniżej znajduje się kilka wytycznych do tego jak zaplanować prezentację.

Wstęp

- ~ Przedstaw się.
- ~ Skup uwagę widzów poprzez: zadawanie pytań, podanie przykładów, opowiedzenie dowcipu, itd.
- ~ Przedstaw główną część twej prezentacji, powiedz dlaczego dany temat jest ważny.
- ~ Używaj cytatów.
- ~ Używaj pytań retorycznych.
- ~ Opowiedz (prawdziwą) historię.

**Bądź interesujący, szukaj
kontaktu z widownią,
używaj pytań
retorycznych, zaangażuj
wszystkich uczestników.**

CZEŚĆ GŁÓWNA

- ~ Zaakcentuj temat przewodni.
- ~ Używaj materiałów dodatkowych: cytatów, przykładów, statystyk, itd.
- ~ Używaj zdjęć, anegdot i opinii innych, aby nawiązać kontakt z widownią.

KONKLUZJA

- ~ Podsumuj swoją prezentację.
- ~ Pozostaw słuchaczy z zagadnieniami do przemyślenia.
- ~ Pozostaw widowni wystarczająco dużo czasu na zadawanie pytań.
- ~ Złóż podziękowania.

Aby prezentacja była udana ważna jest jej nie tylko treść i konstrukcja, ale również poniższe punkty:

Przemowa

- ~ Używaj języka formalnego.
- ~ Mów głośno i wyraźnie.
- ~ Dostosuj szybkość przemówienia do potrzeb prezentacji. Może ogarnąć cię trema, jeżeli wolno rozpoczniesz swą przemowę.
- ~ Nie powtarzaj słów, wyrażeń. Używaj synonimów.
- ~ Wy tłumacz zagadnienia obce.
- ~ Unikaj wypełniaczy (np. “mmm”, yeah, errr, umm, like, itd.).
- ~ Zaakcentuj słowa kluczowe.
- ~ Zrób małą przerwę, aby zdobyć uwagę widzów.

Mowa ciała

- ~ Nawiąż dobry kontakt z widownią poprzez, kontakt wzrokowy, pytania.
- ~ Utrzymuj kontakt wzrokowy z całą widownią, a nie tylko jedną osobą.
- ~ Pokaż, że jesteś zainteresowany tematem twojej prezentacji.
- ~ Uśmiechaj się. ☺
- ~ Poruszaj się w naturalny, a nie wymuszony sposób.
- ~ Kontroluj swą mimikę twarzy i mowę ciała.
- ~ Nie stój cały czas w tym samym miejscu. Poruszaj się.

Wszystkie te wytyczne zaadresowane do uczniów mogą być również stosowane przez dorosłych.

Szkoła Podstawowa Jelenia, Słowacja

Dorośli muszą być świadomi o istnieniu innych elementów prezentacji, które różnią się, gdy jest ona przedstawiana w ich miejscu pracy lub poza nim. Te elementy są wymienione poniżej (zawierają małe wskazówki):

- Poznaj dobrze miejsce swojej prezentacji.
- Upewnij się, że dotrzesz na czas.
- Sprawdź, przed przybyciem widowni, czy sprzęt techniczny działa poprawnie (mikrofony, komputer, projektor, głośniki).
- Zapoznaj się z oświetleniem.
- Przygotuj streszczenie dla słuchaczy, aby twoje informacje były nie tylko usłyszane, ale również udostępnione wizualnie. Ludzie zapamiętują tylko

jedną trzecią tego co słyszą i połowę tego co widzą. Najlepiej zapamiętujemy rzeczy, gdy ich sami spróbujemy.

- Podczas prezentacji trzymaj się sedna. Musisz zawsze wiedzieć o czym mówisz.
- Będziesz bardziej przekonujący, jeżeli poprzysz swoje argumenty.
- Zobrazuj fakty przykładami. Gdy to tylko możliwe, używaj osobistych przykładów. Upewnij się, że te opowieści odnoszą się do tematu prezentacji.
- Bądź naturalny, gdy chcesz rozbawić publiczność, ale tego nie nadużywaj. Nie wyśmiewaj się z widowni.
- Mów to co zamierzałeś powiedzieć.
- Obserwuj reakcję widowni- upewnij się, że słuchacze nie są znudzeni.
- Podsumowanie to ostatnia szansa, aby wyrzucić silne wrażenie na widowni.

Szkoła Podstawowa Jelenia, Słowacja

WSKAZÓWKI JAK STWORZYĆ PREZENTACJĘ W PROGRAMIE POWERPOINT

Dobra prezentacja w programie PowerPoint:

- ~ Program ten jest pomocny w tworzeniu prezentacji
- ~ Zawiera głównie elementy graficzne takie jak zdjęcia, wykresy,..
- ~ Nie zawiera za wiele tekstu (nie więcej niż 6 linijek na każdym slajdzie, jako wskazówka)
- ~ Zasada jest jeden slajd jedna koncepcja
- ~ Musi zawierać odpowiednią trzcionkę (np. Arial, Vedrana, Lucida Sans, itd.)
- ~ Musi być napisane odpowiednią wielkością trzcionki (co najmniej 32)
- ~ Musi zawierać urozmaicone slajdy (np. jeden z treścią, inny z obrazkami i bez tekstu)
- ~ Kolor trzcionki powinien kontrastować z tłem
- ~ Nie używaj za dużo różnych trzcionek i kolorów
- ~ Nie twórz za dużo slajdów (15-20)
- ~ Powinny się tam znaleźć nagłówki (nie dłuższe niż dwie linijki)
- ~ Musi być prosta i zrozumiała
- ~ Może zawierać humorystyczne elementy (ale nie za wiele)
- ~ Powinna zawierać elementy video i audio
- ~ Nie powinna zawierać za dużo animacji (za bardzo rozpraszają uwagę)
- ~ Tekst nie powinien zawierać za dużo obcych i skomplikowanych słów

Wybór koloru

Zaleca się użycia w prezentacji różnych kolorów, aby:

- ~ Wywoływać jakieś uczucia
- ~ Wyrazić emocje
- ~ Zmotywować do czegoś
- ~ Podkreślić istotne rzeczy w celu zapamiętania

Rekomendowane zestawy kolorów

Kolory tła	Kolor przedmiotu	Kolory do zaakcentowania
------------	------------------	--------------------------

biały	ciemnoniebieski, zielony, czarny	Czerwony, pomarańczowy
Jasnoszary	niebieski, zielony, czarny	czerwony
niebieski	jasnożółty, biały	Żółty
jasnoniebieski	ciemnoniebieski, ciemnozielony	Czerwony

Uwaga: unikaj za kolorowych prezentacji.

Elementy graficzne powinny być:

- ~ łatwe do zrozumienia
- ~ związane z tematem
- ~ przejrzyste i w odpowiednim rozmiarze
- ~ w dobrym kontraście

OCENA PUBLICZNEJ PREZENTACJI

Tej samej wagi jest planowanie prezentacji co jej ewaluacja. Powinniśmy zadać sobie takie pytania:

- ~ Co chcieliśmy osiągnąć (planowanie)?
- ~ Co osiągneliśmy (raport)?
- ~ Czego zaplanowanego nie osiągneliśmy (ewaluacja) ?

Najlepszymi recenzentami są widzowie. Od nich dowiadujemy się co było korzystne, dobre, a co musimy poprawić.

Podstawą ewaluacji jest reakcja zwrotna i krytyczne odczucia autora w stosunku do swojej prezentacji. Ewaluacja wystąpienia uczniów może być wykonana przez ich rówieśników, innych kolegów lub nawet nagranie video

KWESTIONARIUSZ DO EWALUACJI

A) ELEMENTY NIEWERBALNE

- ~ Gesty rąk- za dużo/ za mało?
Uśmiech?
- ~ Kontakt wzrokowy z publicznością-Nie było/ z kilkoma/ z wszystkimi słuchaczami?
- ~ Postawa podczas przemówienia-silna/wyniosła/słaba?
- ~ Mowa ciała
- ~ Pewność siebie? Wrażenia pozytywne?

B) GŁOS

- ~ Cichy/głośny/stłumiony
- ~ Szybki czy wolny?
- ~ Monotonny czy zróżnicowany?
- ~ Użycie humoru- za dużo/ za mało?

TREŚĆ

- ~ Dobrze skonstruowana i logiczna?
- ~ Czy mówca był nastawiony entuzjastycznie?
- ~ Czy był dobrze przygotowany?
- ~ Czy był wstęp i podsumowanie?
- ~ Czy prezentacja była przedstawiona w przewidzianym czasie?
- ~ Czy tekst był za prosty, za kompleksowy, zawierał gwarę?
- ~ Czy był interesujący?
- ~ Czy notatki zostały użyte? Były czytane w całości, czy tylko wspomagały prezentację?
- ~ Czy prowadzący wchodził w interakcję z publicznością?

10 rzeczy, których się boimy występując publicznie (Mark Tyrell)

1. Nie możesz mówić- tylko ruszasz ustami
2. Zapomniałeś o czym miałeś mówić- masz pustkę w głowie
3. Masz uciążliwą osobę na widowni
4. Ktoś z publiczności wie więcej od ciebie
5. Publiczność widzi, że się denerwujesz
6. Musisz opuścić scenę
7. Twoja zła prezentacja poniżyła cię przed przyjaciółmi
8. Nie znasz odpowiedzi na pytanie widowni
9. Publiczność opuszcza salę
10. Umarłeś- ten punkt został wymyślony, aby uzyskać 10 punktów. 😊